

שאלה: בעלי חזר בתשובה ואני נאלצת לוותר על הרבה דברים. אני שומרת שבת וכשרות וטהרת המשפחה, והכל בשביל לשמור על חיי נישואין תקינים. אבל כשאני רואה את החברות שלי שטסות למקומות מדהימים בעולם כמו מקסיקו ויוון וכו' אני רואה איזה "כיף חיים" הן עושות, ואני ממש מקנאה! זה ממש חסר לי. והייתי רוצה לקחת את הילדים שלי למקומות האלה. ועכשיו לחשוב שאני צריכה לוותר גם על זה לכל החיים? זה הורס אותי.

תשובה: ודאי שאם זה נוגע לבריאות הנפש, ותנצלי בכך מדכאון או מצב רוח-נכאים, מותר לך לנסוע אם זה לביקור קצר, נניח שבוע או פחות. אבל אתאר לך חומר הבעיה, ולא רק "חק יבש" אלא במושגים חיוביים. אשתדל להסביר את ההגיון מאחורי האיסור לצאת לחוץ לארץ. כאשר תביני סיבת האיסור לא יהיה לך כל כך חשק לעשות כך.

כאשר היינו במצרים, בזמן משה רבינו, היינו שקועים בתרבות נכריה. חוסר יחס לרגשי הזולת, אַמְפֹּרִיָּה אדירה ששלטה על המוני אוכלוסיות בכח המדעים המשוכללים שהיו ביד חכמיה, החקלאות, הבנייה, חישוב לוח הקְלֶנְדֶרִי, צפייה בכוכבים, שכלול הרפואה ועוד חכמות. מרוב חכמה הזניחו את המוסר, את היחס לזולת, את המדות הטובות.

בא משה רבינו בשליחותו של ה' להודיע לנו שיוציא אותנו משם לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש, ארץ שתהיה מיוחדת רק לנו. ומדוע לא ישחרר אותנו מעול המצריים וישאיר אותנו שם, עם דת נעלה, שומרים מערכת חוקי התורה? כי ידע ה' את הצורך שנהיה "עם לבדד ישכון". מפני ההתקרבות לאומות העולם יש כל הזמן כרסום בארחות חיינו היהודיים. תנועת הלהטבי"ם ניזונה מהתרבות של המערב. פראות הנוער, חלק מהם סכינאים, פושה. אהבת העושר. חמדת הכבוד. רכילות ותככים, כמו שניכר בין חברי הכנסת וגם בתקשורת ("שמינג"). כל אלו ועוד הם תוצאות ממה שאנו מתחככים עם תרבויות העולם, ע"י טיולינו בארצותיהם והבאת תרבותם ארצה. הטוהר היהודי המקורי, נִשְׁחָק.

התורה אומרת כי כאשר נדור בארצנו, ה' הוא לנו לאלוהים. כמו שכתב רש"י על בראשית (יז, ח).

חז"ל שידעו על השפעה שלילית זו, קבעו שהיוצא לחוץ לארץ ללא היתר מתאים, הוא כאילו עובד עבודה זרה (כתובות קי ע"ב). מה הם ההיתרים? אם כדי ללמוד תורה, או להתפרנס. וכמובן אם לצורך טיפול רפואי שאין בארצנו.

אבל צריכים לדעת שכאשר יוצאם לאוירה נכריה, מחלישים את קשרנו עם הדת, כי רואים שיש עולם רחב-ממדים, עולם משוכלל, עולם יפה, עולם מתקדם. אמנם הוא גם עולם של אכזריות, מושפעים מהעקרון כי "בעל המאה, הוא בעל הדיעה". עולם מבוסס על ערכי הבילוי, חיפוש חיי מותרות, חיי פינוקים, חיי פאר. ועל ידי חינוך קלוקל זה מתגברת שנאת הזולת, ומדות העריצות. אין לטעות מחמת ה"פנים היפות" החיצוניות שיש לתרבות המערב.

ואל תטעי לענות כי גם בארצנו יש כמה סימנים למושגים שליליים אלו. הם התאזרחו אצלנו מפני שהושפענו מהם. המקרא מלמד "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם" (תהלים קו, לה).

אל תחשבי שאני מטיף לשנאה לגוים. לא כן. אנו חייבים להשתדל להיטיב לכל אדם בעולם, אפילו נכרים. פרט לאויבינו, חייבים אנו לעשות הכל להרים את רמת חייהם, למנוע מהם מחלות, להושיע לנזקיהם. אבל צריכים לשמור מאד על הפרדה, כדי שהאידיאלים היהודים לא רק ישרדו, אלא גם ישגשו, יתפתחו וישתכללו לרמה נעלה שאנו מקוים להגיע אליה. "ממלכת כהנים וגוי קדוש".

כל רגע ורגע שאת נשארת בארץ הקודש, יש בך השראה של קדושה. את מקבלת כוחות להיות קרובה להקב"ה. וכל רגע של יציאה לחוץ לארץ את עלולה להידרדר במושגים שלך, ומזה תבוא חלודה במדות הטובות שברך.

החשק שלך לראות את העולם, לתייר ולראות אתרים מעניינים, היא סקרנות. לא שיש לך תועלת אישית ממשית בזאת אלא היצר מפתה אותך כדי שלא תרגישי את עצמך להיות "פחות" מחברותיך. אבל האמת היא שאם תדבקי בקדושה הארץ-ישראלית, בתום וטוהר שלנו, את תהיי חשובה יותר, יקרה יותר, מכל חברותיך.

בקיצור, אם את לחוצה מאד, מותר לך לצאת. אבל אם מחשבה של התועלת והברכה שיהיו לך כאשר את בארץ הקודש, שהיא דומה לבית המקדש, כולה

מיועדת לשליחות הישראלית להיות אור לגוים, ומלמדת לעולם כולו חכמת המדות הטובות, תתגאי להשאר פה.

אבל יש עוד היבט חשוב שתקחי בחשבון. אנו בני ישראל במערכה קשה מול אויבינו מסביב. לא רק הערבים חומדים את ארצנו אלא גם כמעט כל אומות העולם לוחצים עלינו לצמצם את אחיזתנו בארצנו, האיחוד האירופי, האו"מ וכו'. צריכים להתבונן מאיפה באה עלינו המכה הזאת? אלא הקב"ה ברוב חסדו העניק לנו ארץ יפהפיה. אבל אם אנו מתכחשים לחן של ארצנו, וקוסם לנו היופי שבשאר ארצות, עד כדי כך שנוסעים לשם כי "כיף שמה", אומר ה' "אקח חזרה מתנה שלי, שאינכם יודעים להעריך אותה כראוי". לכן תחשבי פעמיים לפני שתחליטי לנסוע, כי זו כפיית טובה להקב"ה.

ובענין לקחת הילדים שלך, אם את רק לוקחת אותם לשבוע, כשיתבגרו יותר ויהיו עצמאיים יסעו על דעת עצמם לחודש או חצי שנה, ויסעו בתדירות כל שנה ושנה. והבחור ימצא שם בת נחמדה, יתחתן איתה וייתקע שם, וכן הבת תתרגל לנסוע וגם היא תמצא שם "בחור טוב". אבל אם תימנעי היום, תבטיחי בזה חנוך טוב שידעו שמקומנו כיהודים כאן, בארץ המובטחת.